

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/1384/2015
Identifikačné číslo spisu: 1111245000
Dátum vydania rozhodnutia: 23.06.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Šramková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1111245000.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky Y. Y., bytom M., zastúpenej spoločnosťou FUTEJ & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Radlinského č. 2, v mene ktorej koná konateľ JUDr. Daniel Futej, proti odporkyni Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša č. 1, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4 C 220/2011, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 10. decembra 2014 sp. zn. 2 Co 655/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Odporkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvého stupňa“) uznesením z 12. augusta 2014 č. k. 4 C 220/2011-130 uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 20 Eur podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej aj „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o súdnych poplatkoch“) za odvolanie navrhovateľky proti rozsudku, ktorým bola zamietnutá jej žaloba o náhradu škody podaná v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a navrhovateľkou odôvodňovaná údajným nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska pri vykonávaní bankového dohľadu.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 10. decembra 2014 sp. zn. 2 Co 655/2014 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O. s. p.). Uviedol, že novelou zák. č. 286/2012 Z. z. s účinnosťou od 1. októbra 2012 bolo zo zákona o súdnych poplatkoch vypustené ustanovenie oslobodzujúce dovtedy od súdnych poplatkov konania o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Konštatoval, že vzhľadom na to, že odvolanie bolo podané v čase účinnosti zákona o súdnych poplatkoch v znení zák. č. 286/2012 Z. z., ktorým bol vypustený § 4 ods. 1 písm. k/ a vložená položka 7a, navrhovateľka je povinná zaplatiť súdny poplatok za

odvolanie v sume 20 Eur.

Proti uvedenému uzneseniu podala navrhovateľka dovolanie z dôvodu, že odvolací súd jej odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) a z dôvodu, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Navrhovateľka má za to, rozhodnutie súdu prvého stupňa a tiež rozhodnutie odvolacieho súdu sú vecne aj právne nesprávne a majú vady, v dôsledku čoho jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože okrem iného navrhovateľka očakávala, že súdne konanie, ktoré iniciovala, nebude spoplatnené. Namieta, že jej bola uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie, i keď zákon o súdnych poplatkoch s podaním jej odvolania nespája vznik poplatkovej povinnosti. Žalobu v prejednávanej veci podala totiž v čase, keď konanie o nej bolo ex lege (vecne) oslobodené od súdnych poplatkov. Toto oslobodenie sa podľa navrhovateľky vzťahuje na konanie ako celok (teda aj na odvolanie) a trvá až do právoplatného skončenia konania. Súdy nižších stupňov teda podľa nej postupovali pri vyrubovaní súdneho poplatku nesprávne a žiadala preto napadnuté rozhodnutie zmeniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O. s. p. (poznámka najvyššieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení účinnom od 1. januára 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpená v súlade so zákonom § 241 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Navrhovateľkou napadnuté uznesenie nemá znaky žiadneho z uznesení, ktoré sú uvedené v týchto ustanoveniach. Navyše od 1. januára 2015 je podľa § 239 ods. 3 O. s. p. dovolanie (i keby smerovalo proti uzneseniam uvedeným v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.) neprípustné (vždy), ak smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o súdnom poplatku.

Navrhovateľkou podané dovolanie by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba ale zdôrazniť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O. s. p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľky o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Navrhovateľka procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Navrhovateľka v dovolaní namieta, že v konaní jej postupom súdov bola odňatá možnosť konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

O odňatí možnosti pred súdom konať v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. ide v prípade procesne nesprávneho postupu súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných oprávnení. Pokiaľ navrhovateľka vyvodzuje procesnú vadu konania vymenovanú v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. z toho, že jej - ako tvrdí - bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože

legitímne očakávala, že súdne konanie nebude spoplatnené (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) a že jej boli vyrubené súdne poplatky v rozpore so zákonom, lebo konanie v danej veci bolo oslobodené od súdnych poplatkov, najvyšší súd uvádza, že samotným vyrubení súdneho poplatku sa účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať.

V zmysle konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky, o odňatie možnosti účastníka konania konať pred súdom ide tiež v prípade procesného postupu súdu, ktorý zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku z návrhu na začatie konania (§ 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch) napriek tomu, že poplatník (vec) bol/a od platenia súdneho poplatku oslobodený/á (viď R 50/1997, I. ÚS 1/2000). V danej veci však o takýto prípad nešlo (konanie nebolo zastavené), aj vzhľadom k tomu, že odvolací súd riadne prejednal odvolanie podané navrhovateľkou vo veci samej. Navrhovateľka tak mala právo domáhať sa ochrany svojich práv na súde vyššieho stupňa na základe riadneho opravného prostriedku a zo strany súdov nižšieho stupňa, ktoré rozhodli o poplatkovej povinnosti navrhovateľky, nedošlo k odopretiu jej práva na prístup k súdu garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého porušenie by malo za následok odňatie možnosti navrhovateľky konať pred súdom a zakladalo by procesnú prípustnosť podaného dovolania.

Najvyšší súd už vo viacerých uzneseniach (viď napríklad uznesenia zo 14. mája 2015 sp. zn. 3 Cdo 468/2014, z 13. augusta 2015 sp. zn. 3 Cdo 536/2015, zo 7. októbra 2015 sp. zn. 3 Cdo 688/2015), ktoré sa týkali skutkovo a právne obdobných vecí a žalujúcu stranu zastupovala tá istá advokátska kancelária, uviedol, že samotným vyrubení súdneho poplatku sa účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jej možnosti pred súdom konať.

K námietke navrhovateľky, že iný senát odvolacieho súdu rozhodol v inom skutkovo a právne totožnom prípade odlišne, najvyšší súd uvádza, že pokiaľ by aj nastala situácia, v ktorej majú dva senáty odvolacieho súdu na riešenie istej právnej otázky rozdielny názor, neznamená to, že by v danom prípade porušili princíp právnej istoty a z neho prameniacu možnosť účastníka predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Za prekvapujúce je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvého stupňa (viď tiež uznesenie najvyššieho súdu zo 17. septembra 2009 sp. zn. 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietať správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (viď uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2011 sp. zn. 5 Cdo 46/2011). V danom prípade ale rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvého stupňa nevyznieva ani prekvapujúco, ani nečakane - súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia o poplatkovej povinnosti navrhovateľky za podané odvolanie na rovnakých skutkových a právnych záveroch.

Navrhovateľka tvrdí, že súdy nezohľadnili tú skutočnosť, že vecné oslobodenie sa vzťahuje na predmetné konanie ako celok, teda aj na podanie odvolania, a to bez ohľadu na to, že kedy bolo odvolanie podané, pretože právne relevantné je to, že celé konanie bolo začaté do času, kedy bolo toto konanie vecne oslobodené od platenia akýchkoľvek súdnych poplatkov, teda do 1. októbra 2012. V tejto časti namieta nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorom spočíva napadnuté rozhodnutie. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 Cdo 20/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.

s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že v konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej navrhovateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie navrhovateľky proti uzneseniu odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., § 151 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.